

פתיחה 17.5.19, בשעה 12:00 - נעילה 31.10.19

ברוש בכות, עץ סיני הצומח בלב המדשאה הגדולה בקיבוץ הזורע, הוא בעצם "נטע זר" שהפך לחלק מן הנוף המקומי, כך גם מוזיאון וילפריד ישראל, הנטוע במרכז הקיבוץ ומציג את אמנות המזרח לצד אמנות ישראלית. במיצב זה מבקשת עירית תמרי לבחון את יחסי הגומלין שבין זרות למקומיות בשפה הייחודית שפיתחה במשך השנים, אשר בה הצילום הופך לחומר גלם פיסולי. הרקע הביוגרפי של תמרי – שגדלה בקיבוצים צרעה ונען והתגוררה בבייג'ין, סין – הנחה את בחירתה בדימויים שלקוחים מסביבתו הטבעית והאדריכלית של המוזיאון, מאוסף המוזיאון ומארכיון הקיבוץ. במיצב היא רוקמת בין הדימויים קשרים חדשים והיפוכי משמעות, בתהליכי פירוק והרכבה חזותיים ורעיוניים.

העמודים שבאכסדרת המוזיאון מקנים לחזיתו הוד של מקדש, הנראה זר לנוף הקיבוצי. תמרי יוצרת את העמודים מתצלום מימי ראשית הקיבוץ של אשר בנארי, שאותו מצאה בארכיון, ובו אדמת הטרשים שאליה הגיעו מייסדי הקיבוץ מגרמניה. בכך היא מטעינה את העמודים בזיכרון מקומי, עדות לכך שהנוף הירוק של הקיבוץ לא תמיד היה שם. אופיו השברירי של הנייר מדגיש את ההיפוך שיצרה ומטיל ספק ביכולתם של העמודים לשאת משקל. היפוך נוסף נמצא גם ב"חממה" שיצרה תמרי סביב התקרה המוארת ממסכי תשלילים מודפסים השזורים זה בזה ובתוכה גן נעלם. החממה עשויה מצילומי תקריב של ציור מגילה סיני משושלת מינג (המאה השבע־עשרה) שמצאה תמרי באוסף המוזיאון. שרידים של צבעה המזהב של המגילה מבצבצים מתוך הנוף הסגלגל, דמוי תצלום הרנטגן, ומעוררים את סוגיית האותנטיות – המקור אל מול ההעתק – שמהדהדת במעבר מציור לתצלומים ומהתשלילים האחידים בגודלם למרחב תלת־ממדי.

הצופה יכול להמשיך בדמיונו את משיכות המכחול של ההרים הנשגבים, המתחברות ונקטעות לחילופין בעודו מקיף את ה"חממה". בתוך בית גידול זה של נוף סיני מצויר מתגלים דרך חרכי הצצה ענפיו של ברוש בכות המפוסלים מתצלומיו. הם צומחים מן התקרה כלפי מטה, כמו שורשי אוויר המחפשים קרקע להיאחז בה, אלא שזו נמצאת למעלה. התקרה כולה מכוסה בשקפים מצולמים של המדשאה הגדולה, לב הקיבוץ, הזכור גם לתמרי מילדותה בקיבוץ כמרחב בטוח – חוץ שמרגיש כמו בית. גם בחממה שיצרה נשאר המרחב הפנימי מוגן. אפשר רק להציץ לתוכו ולראות מקום השייך באותה המידה לחוץ ולפנים: זהו המקום שבו מתרחש תהליך הפוטוסינתזה של עירית תמרי